

Seletuskiri haridus- ja teadusministri 27. detsembri 2023. a käskkirja nr 367 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine PRÕM+“ elluviimiseks“ muutmise eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 (edaspidi *ÜSS2021_2027*) alusel. Käesolev muudatus on tingitud tegevuse 2.1 sõnastuse täiendamisest, eesmärgiga võimaldada kutse- ja kõrgkoolidel parendada oma koolis praktilise õppe, praktika ja töökohapõhise õppe korraldust ning tõsta tegevuse kvaliteeti. Nimetatud arendustegevused on olulised, et õpe kutse- ja kõrgkoolides vastaks tööandjate ootustele. Tegevuste lisandumisega suureneb ka sekkumise ja tegevuse 2.1 eelarve. Parema arusaadavuse huvides kehtestatakse ministri käskkiri ja selle lisad uue terviktekstina.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi kutsehariduse ja oskuste poliitika osakonna nõunik Karin Ruul (tel 735 4099; karin.ruul@hm.ee), kõrghariduse osakonna nõunik Sigrid Vaher (tel 735 0263; sigrid.vaher@hm.ee), strateegia- ja finantsosakonna finantsvaldkonna välisvahendite juht Inge Oopkaup (tel 735 0279; inge.oopkaup@hm.ee), välisvahendite nõunik Ragne Hoff (735 0306, ragne.hoff@hm.ee), strateegilise planeerimise valdkonna peaekspert Meelis Aunap (735 0105, meelis.aunap@hm.ee) ning õigus- ja personalipoliitika osakonna õigusnõunik Kadi Mölder (735 0234, kadi.molder@hm.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Punkti 2.1 täiendatakse ja lisatakse tegevuse kirjeldusse kutse- ja kõrgkoolide poolt tehtavad arendustegevused.

Käskkirja muudatustega lisanduvate tegevuste käigus koolitavad partnerid oma õppeasutusega seotud praktika ja töökohapõhise õppe juhendajaid. Koolituste pakkumise eesmärk on tõsta praktika ja töökohapõhise õppe pakkumise tulemuslikkust eelkõige ettevõtetes ja asutustes. Koolitusteemad on seotud praktika ja töökohapõhise õppe ettevalmistamise, läbiviimise, hindamise, tagasisidestamise, õppekava ja kooli õppeprotsessi tutvustamise (õppekorraldus, õppekava eesmärgid, õpiväljundid, hindamispõhimõtted jms) ning hariduslike erivajadustega (HEV) õppurite praktikakorraldamise ja juhendamisega jne. Koolituste aluseks on elluviija poolt väljatöötatud ettevõttepoolsete praktikajuhendajate interaktiivne koolitus, mis sisaldab haridustasemetel üleseid teemasid. Partnerid saavad koolitust täiendada vastavalt oma kooli ja õppekava vajadustele, nt lisades koolispetsiifilisi (nt praktikakorraldus, praktika hindamine, juhendamine jne) ja eriala või õppekava spetsiifilisi (nt HEV või põhikooli tõhustatud õppekava lõpetajate praktika juhendamine, praktika tehnilistel õppekavadel jne) teemasid.

Samuti parendavad kutse- ja kõrgkoolid praktilise õppe, praktika ja töökohapõhise õppe korraldust ja kvaliteeti õppeasutustes. Tegevuse raames toimub sisuline koostöö (arutelud, ümarlauad, ettevõtete külastused jne) tööandjate ja õppeasutuste vahel praktika või töökohapõhise õppe ettevalmistamisel, läbiviimisel, hindamisel ja tagasisidestamisel. Tegevuse tulemusel on uuenenud või valminud praktika või töökohapõhise õppe kord, vastavad juhendid vm dokumentatsioon, õppijate hindamise põhimõtted, koostöölepped jne.

Kutseõppe tasemel on prioriteediks töötada välja praktika või töökohapõhise õppe korralduse põhimõtted uutel 4-aastastel kutsekeskhariduse ja rakenduslike gümnaasiumite õppekavadel, sest uutel õppekavadel muutuvad õppe ülesehitus ja õppemahud ning lisanduvad uued õppurite sihtrühmad, seoses kooliea tõstmisega 18. eluaastani. Samuti on prioriteet praktikakorralduse põhimõtete väljatöötamine uute 4-aastaste õppekavadega kaasnevatele kutseõppekavadele, kus asuvad õppima õppurid, kes pole võimelised omandama keskharidust, kuid on koolikohustuslikus eas.

Tuginedes Haridusvaldkonna arengukavale 2021-2035, kus öeldakse, et õppe tulemuslikkuse suurendamiseks ja õppija arengu pidevaks toetamiseks tuleb rakendada praktilist õpet (nt probleem- ja projektõpet), mis võimaldab muuta õppeülesandeid tähenduslikumaks ning kujundada võimekust lahendada isikliku elu, õppetöö, kohaliku kogukonna või ühiskonna väljakutseid loovalt, koostöiselt ja uuenduslikult. Probleem- ja projektõpe aitab arendada oskust lahendada päriselu probleeme ja neid oskusi ei arendata ainult praktilal, vaid ka praktilise suunitlusega õppetöös, mille raames lahendatakse reaalseid töömaailmas esile kerkivaid ülesandeid. Kõrghariduse tasemel on prioriteediks praktilise õppe arendamisega seotud tegevused.

Lisaks laiendavad kutse- ja kõrgkoolid oma töökohapõhise õppe või praktikaettevõtete võrgustikke, eesmärgiga leida uusi praktika või töökohapõhise õppe kohti pakkuvaid ettevõtteid ja asutusi. Võrgustike laiendamiseks külastavad partnerid ettevõtteid ja asutusi, kutsuvad ettevõtteid kooli, korraldatakse koostöökohtumisi, õppeasutused osalevad erinevatel erialastel messidel jt kontaktüritustel.

Punkti 5.2 sõnastust muudetakse ja lisatakse, et tegevuse 2.1 partneriks on kutse- ja kõrgkoolid, mis omavad õppe läbiviimise õigust. Senine punkt 5.2. muutub punktiks 5.3.

Punktis 8 suurendatakse sekkumise ja tegevuse 2.1 eelarvet 3 996 243 euro võrra, tegevuste kogumaksumus on 41 362 943 eurot. Eelarve muudatusega võetakse kasutusele planeerimata eelarve. Suureneva eelarve raames saavad kutse- ja kõrgkoolid oma praktika ja töökohapõhise õppe protsesse ja korraldust koostöös tööandjatega uuendada ja parendada. Lisanduv eelarve jaguneb kutse- ja kõrgkoolide vahel võrdselt. Tegevuse 2.1 raames on partneritel suurim kulu praktikajuhendajate koolitused ühikuhinna alusel.

Punktis 9 täiendatakse ja korrigeeritakse abikõlblike kulude loetelu.

Kutse- ja kõrgkoolidel on võimalik pakkuda praktikajuhendajate koolitusi ühikuhinna alusel. Praktikajuhendajatele suunatud koolitus on oma olemuselt täienduskoolitus. Praktikajuhendaja kompetentsid on kirjeldatud kutseõpetaja kutsestandardis praktikajuhendaja osakutses. Praktikajuhendajad juhendavad ja õpetavad kutse- ja kõrgkoolide tasemeõppe õppijaid. Seega sobitub praktikajuhendajatele pakutav täienduskoolitus haridus- ja teadusministri määrukses „Riikliku täienduskoolituse tellimuse koostamise ja esitamise kord ning akadeemilise tunni maksumus õppekavarühmade kaupa Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalas“ hariduse õppesuuna alla. Hariduse õppesuunal on akadeemilise kontakttunni maksumuseks määratud 13 eurot ühe kursuse lõpetanud õppija kohta.

Lisatakse **punkt 10.3**, kus määratakse, et tegevuse 2.1 raames toimuvate praktikajuhendajate koolituste ühikuhinna alusel väljamaksmist tõendatakse täienduskoolituse läbimist tõendava dokumendiga.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab Euroopa Liidu õigusele ja on kooskõlas riigisiseste õigusaktidega.

4. Käskkirja mõjud

Eelnõuga täpsustatakse tegevuse 2.1 tingimusi ning lisatakse tegevuse partneriteks kutse- ja kõrgkoolid, mis on juba tegevuse 2.2 partneriteks. Kuna eelnõuga ei muudeta sekkumise eesmäärke, tegevusi ja tulemusi, siis ei kaasne eelnõuga olulisi mõjusid järgnevates valdkondades: 1) sotsiaalne mõju, sealhulgas demograafiline mõju; 2) mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele; 3) mõju majandusele; 4) mõju elu- ja looduskeskkonnale; 5) mõju regionaalarengule. Samuti ei kaasne olulist mõju riigiasutustele ja kohaliku omavalitsuse asutuste korraldusele, kuna käskkirja rakendamisega ei kaasne täiendavaid kulusid riigieelarvele.

Käskkirja eelnõuga ei muudeta horisontaalsete teemade käsitlemist, seega ei kaasne eelnõuga mõjusid ka horisontaalsetele teemadele.

5. Käskkirja kehtivus

Käskkiri hakkab kehtima üldises korras.

6. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja saadetakse arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele, Haridus- ja Noorteametile.

Margus Haidak

kutsehariduse ja oskuste poliitika osakonna juhataja ülesannetes